סיפורי מעשיות — מעשה ח; מרב ובן יחיד

סיפורי מעשיות משנים קדמוניות-מעשה ח - מרב ובן יחיד

- מַעֲשֶׂה בְּרַב אֶחָד, שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ בָּנִים אַחַר כָּךְ הָיָה לוֹ בֵּן יָחִיד וְגִדֵּל אוֹתוֹ וְהִשִּׂיא אוֹתוֹ וְהָיָה יוֹשֵׁב בָּעֲלִיָּה וְלָמַד כְּדֶרֶךְ אֵצֶל הַגְּבִירִים וְהָיָה לוֹמֵד וּמִתְפַּלֵּל תָּמִיד רַק שֶׁהָיָה מַרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ שֶׁחָסֵר לוֹ אֵיזֶה חִסָּרוֹן וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַהוּ וְלֹא הָיָה מַרְגִּישׁ טַעַם בִּלְמוּדוֹ וּבִתְפִלָּתוֹ וְסִפֵּר לִפְנֵי שְׁנֵי אֲנָשִׁים בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְנָתְנוּ לוֹ עֵצָה שֶׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ צַדִּיק וְאוֹתוֹ בֵּן הַנַּ"ל עָשָׂה מִצְוָה שֶׁבָּא עַל יָדָהּ לְבִחִינַת מָאוֹר הַקָּטָן וְהָלַךְ אוֹתוֹ הַבֵּן יָחִיד וְסִפֵּר לְאָבִיו בַּאֲשֶׁר שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ טַעַם בַּעֲבוֹדָתוֹ כַּנַּ"ל וְחָסֵר לוֹ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַהוּ בְּכֵן הוּא רוֹצֶה לִנְסֹעַ לְאוֹתוֹ צַדִּיק וְהֵשִׁיב לוֹ אָבִיו: אֵיךְ אַתָּה בָּא לִנְסֹעַ אֵלָיו ? הֲלֹא אַתָּה לַמְּדָן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ וּמִיֶּחָס יוֹתֵר מִמֶּנּוּ ? לֹא נָאֶה לְךָ לִנְסֹעַ אֵלָיו, כַּלֵּךְ מִדַּרְכְּךָ זוֹ! עַד שֶׁמָּנַע אוֹתוֹ לִנְסֹעַ.

וְחָזַר לִלְמוּדוֹ וְשׁוּב הִרְגִּישׁ חִסָּרוֹן כַּנַּ"ל וְהִתְיַעֵץ שׁוּב עִם אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל וְיָעֲצוּ אוֹתוֹ כְּמִקֹּדֶם לִנְסֹעַ לְהַצַּדִּיק וְשׁוּב הָלַךְ לְאָבִיו, וְהִטָּה אוֹתוֹ אָבִיו וּמָנַע אוֹתוֹ כַּנַּ"ל וְכֵן הָיָה כַּמָּה פְּעָמִים וְהַבֵּן הַנַּ"ל הָיָה מַרְגִּישׁ שֶׁחָסֵר לוֹ, וְהָיָה מִתְגַּעְגֵּעַ מְאד לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹנוֹ, וְלֹא יָדַע מַהוּ כַּנַּ"ל וּבָא עוֹד לְאָבִיו וְהִפְצִיר בּוֹ עַד שֶׁהֻכְרַח אָבִיו לִנְסֹעַ עִמּוֹ כִּי לֹא רָצָה לְהַנִּיחַ אוֹתוֹ לִנְסֹעַ לְבַדּוֹ מֵחֲמַת שֶׁהָיָה בֵּן יָחִיד וְאָמַר לוֹ אָבִיו: הֲלֹא תִּרְאֶה שֶׁאֶסַּע עִמְּךָ, וְאַרְאֶה לְךָ שֶׁאֵין בּוֹ מַמָּשׁ וְאָסְרוּ הַמֶּרְכָּבָה וְנָסְעוּ אָמַר לוֹ אָבִיו בֶּזֶה אֲנַסֶּה: אִם יִתְנַהֵג כְּסֵדֶר, הוּא מִן הַשָּׁמַיִם וְאִם לָאו אֵינוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, וְנַחֲזֹר וְנָסְעוּ וּבָאוּ אֶל גֶּשֶׁר קָטָן וְנָפַל סוּס אֶחָד, וְהַמֶּרְכָּבָה נִתְהַפְּכָה וְכִמְעַט נִטְבְּעוּ אָמַר לוֹ אָבִיו רְאֵה שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג כְּסֵדֶר, וְאֵין הַנְּסִיעָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְחָזְרוּ וְחָזַר הַבֵּן לְלִמּוּדוֹ וְשׁוּב רָאָה הַחִסָּרוֹן שֶׁחָסֵר לוֹ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ וְחָזַר וְהִפְצִיר בְּאָבִיו כַּנַּ"ל וְהֻכְרַח לִנְסֹעַ עִמּוֹ שֵׁנִית וּכְשֶׁנָּסְעוּ הֶעֱמִיד אָבִיו הַנִּסָּיוֹן כְּבָרִאשׁוֹנָה אִם יִתְנַהֵג כְּסֵדֶר וְנִזְדַּמֵּן כְּשֶׁהָיוּ נוֹסְעִים וְנִשְׁבְּרוּ שְׁנֵי הַיָּדוֹת וְאָמַר לוֹ אָבִיו רְאֵה שֶׁאֵינוֹ מִתְנַהֵג לָנוּ לִנְסֹעַ כִּי הַאִם זֶה דֶּרֶךְ הַטֶּבַע, שֶׁיִּשְׁתַּבְּרוּ שְׁנֵי הָשְׁנֵי הַיָּדוֹת ? וְכַמָּה פְּעָמִים שֶׁנָּסְעוּ עִם הַמֶּרְכָּבָה הַזֹּאת, וְלֹא נִזְדַּמֵּן כָּזֹאת וְחָזְרוּ וְחָזַר הַבֵּן הַנַּ"ל לְדַרְכּוֹ כַּנַּ"ל [הֵיכָנוּ לְלִמּוּדוֹ וְכוּ' כַּנַּ"ל] וְשׁוּב הִרְגִּישׁ הַחִסָּרוֹן כַּנַּ"ל וְהָאֲנָשִׁים יָעֲצוּ אוֹתוֹ לִנְסֹעַ וְחָזַר לְאָבִיו וְהִפְצִיר אוֹתוֹ כַּנַּ"ל, וְהֻכְרַח לִנְסֹעַ עִמּוֹ עוֹד וְאָמַר לוֹ הַבֵּן שֶׁלֹּא נַעֲמד עוֹד עַל נִסָּיוֹן כָּזֶה כִּי זֶה דֶּרֶךְ הַטֶּבַע, שֶׁנּוֹפֵל סוּס לִפְעָמִים, אוֹ שֶׁנִּשְׁתַּבְּרִין הָשְׁנֵי הַיָּדוֹת אִם לֹא שֶׁיִּהְיֶה אֵיזֶה דָּבָר מֻרְגָּשׁ מְאד.

וְנָסְעוּ וּבָאוּ לְאכסניה לָלוּן וּמָצְאוּ שָׁם סוֹחֵר וְהִתְחִילוּ לְסַפֵּר עִמּוֹ כְּדֶרֶךְ הַסּוֹחֲרִים וְלֹא גִּלּוּ לוֹ שֶׁהֵם נוֹסְעִים לְשָׁם כִּי הָרַב הָיָה מִתְבַּיֵּשׁ בְּעַצְמוֹ לוֹמַר שֶׁנּוֹסֵעַ לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק וְהָיוּ מְדַבְּרִים מֵעִסְקֵי הָעוֹלָם עַד שֶׁבִּסְבוּב הַדְּבָרִים הִגִּיעוּ לְסַפֵּר מִצַּדִּיקִים, הֵיכָן נִמְצָאִים צַדִּיקִים וְסִפֵּר לָהֶם שֶׁשָּׁם נִמְצָא צַדִּיק, וְשָׁם, וְשָׁם וְהִתְחִילוּ הֵם לְדַבֵּר מֵהַצַּדִּיק שֶׁנָּסְעוּ אֵלָיו הֵשִׁיב לָהֶם: זֶה ? [בִּלְשׁוֹן תִּמַהּ] הֲלֹא קַל הוּא כִּי אֲנִי נוֹסֵעַ עַכְשָׁו מִמֶּנּוּ וַאֲנִי הָיִיתִי שָׁם, שֶׁהָיָה עוֹבֵר עֲבֵרָה עָנָה אָבִיו וְאָמַר לִבְנוֹ הֲרָאִיתָ, בְּנִי, מַה שֶּׁזֶּה הַסּוֹחֵר מְסַפֵּר לְפִי תֻּמּוֹ וַהֲלֹא הוּא נוֹסֵעַ מִשָּׁם וְחָזְרוּ לְבֵיתָם.

וְנִפְטַר אוֹתוֹ הַבֵּן וּבָא בַּחֲלוֹם לְהָרַב הַנַּ"ל אָבִיו וְרָאָה אוֹתוֹ שֶׁהָיָה עוֹמֵד בְּכַעַס גָּדוֹל וְשָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה בְּכַעַס כָּל כָּךְ ? וְהֵשִׁיב לוֹ שֶׁיִּסַּע לְאוֹתוֹ הַצַּדִּיק הַנַּ"ל [שֶׁרָצָה לִנְסֹעַ עִם בְּנוֹ אֵלָיו כַּנַּ"ל] וְהוּא יַגִּיד לְךָ עַל מָה אֲנִי בְּכַעַס וְהֵקִיץ וְאָמַר שֶׁמִּקְרֶה הוּא אַחַר כָּךְ חָלַם לוֹ עוֹד כַּנַּ"ל וְאָמַר שֶׁהוּא גַּם כֵּן חֲלוֹם שָׁוְא וְכֵן עַד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וְהֵבִין: הֲלֹא דָּבָר הוּא וְנָסַע לְשָׁם וּפָגַע בְּהַדֶּרֶךְ אֶת הַסּוֹחֵר שֶׁפָּגַע מִקֹּדֶם, בְּעֵת שֶׁנָּסַע עִם בְּנוֹ, וְהִכִּיר אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא אַתָּה הוּא שֶׁרְאִיתִיךָ בְּאוֹתוֹ הָאכסניה ? וְהֵשִׁיב לוֹ: בְּוַדַּאי רָאִיתָ אוֹתִי וּפָתַח פִּיו וְאָמַר לוֹ: אִם תִּרְצֶה, אֶהְיֶה בּוֹלֵעַ אוֹתְךָ אָמַר לוֹ: מָה אַתָּה מְדַבֵּר ? הֵשִׁיב לוֹ: זָכוּר אַתָּה, כְּשֶׁנָּסַעְתָּ עִם בְּנְךָ וּבְתְּחִלָּה נָפַל סוּס עַל הַגֶּשֶׁר וְחָזַרְתָּ אַחַר כָּךְ נִשְׁבְּרוּ הָשְׁנֵי הַיָּדוֹת אַחַר כָּךְ פָּגַעְתָּ בִּי, וְאָמַרְתִּי לְךָ שֶׁהוּא קַל וּמֵאַחַר שֶׁפָּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אֶת בְּנְךָ, עַכְשָׁו אַתָּה רַשַּׁאי לִנְסֹעַ כִּי הוּא הָיָה בְּחִינַת מָאוֹר הַקָּטָן וְהַצַּדִּיק הַנַּ"ל הוּא בְּחִינַת מָאוֹר הַגָּדוֹל וְאִם הָיוּ מִתְוַעֲדִים יַחַד, הָיָה בָּא מָשִׁיחַ וְכֵיוָן שֶׁפָּטַרְתִּי אוֹתוֹ, אַתָּה רַשַּׁאי לִנְסֹעַ וּבְתוֹךְ דְּבָרָיו נֶעֱלָם, וְלֹא הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר וְנָסַע הָרַב אֶל הַצַּדִּיק וְצָעַק: חֲבָל! חֲבָל! חֲבָל עַל דְּאַבְדִּין וְלָא מִשְׁתַּכְּחִין! הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָשִׁיב נִדָּחֵינוּ בְּקָרוֹב, אָמֵן.

וְזֶה הַסּוֹחֵר הַנַּ"ל הָיָה הס"מ [הַסָּמֶ"ךְ מֵ"ם] בְּעַצְמוֹ [שֶׁנִּדְמָה לְסוֹחֵר וְהִטְעָה אוֹתָם, וְאַחַר כָּךְ, כְּשֶׁפָּגַע שֵׁנִית בְּהָרַב הַנַּ"ל, הִתְגָּרָה עִמּוֹ הוּא בְּעַצְמוֹ עַל אֲשֶׁר שָׁמַע לַעֲצָתוֹ, כִּי כֵן דַּרְכּוֹ, כַּיָּדוּעַ], הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצִּילֵנוּ